

PROJEKT ANE MARIES HUS:

Beskrivelse af landsbykulturarven

Støtteforeningen Ane Maries Hus, Sct. Thøgersvej 10, Vrensted, 9480 Løkken.
Februar 2019

BESKRIVELSE AF LANDSBYKULTURARVEN

1.0 Vrensted i historien.....	s.1
2.0 Ane Maries Hus – i perspektiv.....	s.2
3.0 Sagfører Anders Olesen (1854-1929)...	s.6
4.0 Forfatter Knud Holst (1936-1995).....	s.8
5.0 Kunstneren Niels Larsen Stevns (1864-1941).....	s.10
6.0 Billedhuggeren Niels Hansen Jacobsen (1861-1941).....	s.11
7.0 Arkitekt V.J. Mørk-Hansen (1856-1929).....	s.12
8.0 Tårnursfabrikant Ørnholm (1863-1929).....	s.13
9.0 Snedker Oluf Jensen (1904-1974).....	s.14
10.0 Gårdejer Christen N. Østergaard (1896-1963).....	s.15
11.0 Forfatter A.C. Andersen (1874-1928)	s.15
12.0 Billedhugger Bodil Dam, Pond Cottage (1949-)	s.16
13.0 Skt. Thøger og Vrensted Kirke.....	s.17
14.0 Lokalhistorisk Forening for Vrensted & Omegn.....	s.17
15.0 Foreningen Kunsthåndværk i Vrensted.....	s.18

I denne rapport beskriver vi den rige og mangfoldige landsbykulturarv, som vedrører landsbyen Vrensted. Vi beskriver både de aktører, som har haft rødder og udgangspunkt i Vrensted, og også de aktører, som har præget deres samtid – eller nutid – og udefra har sat deres præg på Vrensted og Ane Maries Hus. Ved at formidle den samlede kulturarv demonstreres det, hvordan kulturen og historien er med til at bygge bro og skabe relationer mellem landsbysamfundet og omverdenen, og hvordan kulturarven er levende og giver mening i nutiden. Rapporten er et væsentligt bilag til Projektbeskrivelsen.

1.0 Vrensted i historien

Vrensted er en landsby i det vestlige Vendsyssel med ca. 300 indbyggere. Vrensted har ca. 5 km til Løkken og 14 km til Brønderslev. En typisk landsby med rødder tilbage til middelalderen, der voksede og fik velstand på grundlag af andelsbevægelsen og udviklingen i landbrugssamfundet i slutningen af 1800-tallet og frem til ca. 1990. Jorden omkring Vrensted var fed og gårdene, hvoraf de fleste var tidligere fæstegårde hørende til Børglum Kloster, var store og veldrevne.

I middelalderen voksede byen frem på basis af sin beliggenhed, tæt på daværende Ingstrup Sø, som var en hovedfærdselsåre til og fra Aalborg, bl.a. med kvægdrift. Hærvejen gik til Vrensted, og Vrensted ligger tillige som et knudepunkt mellem Løkken, Børglum Kloster, Vrå, Thise og Brønderslev. På den tid opstod der et livligt handelsliv og smugkroer, og man sagde, at *"den der kan gå uskændt igennem Vrensted, kan gå ubrændt igennem helvede"*. Der blev også drevet kvæg til skudehandlen med Norge, som udgik fra Løkken. Strukturelle ændringer i landbruget førte også i slutningen af 1900-tallet til store ændringer i Vrensted. Butikker forsvandt og mange unge flyttede til større byer. I starten af 2000-tallet skrumpede befolkningstallet til det nuværende, hvilket fik Hjørring Kommune til at nedlægge skolen. En privat børnehave er ligeledes lukket i 2018. Vrensted som landsbysamfund har derfor kæmpet for overlevelse. Selvom der ikke er vækst i børnetallet, så har landsbyens borgere stået sammen og har med støtte fra Hjørring Kommune etableret et Byens Hus i den tidligere skole – et samlingssted, hvor alle byens foreninger, inklusive forsamlingshus, i dag har til huse. På trods af sin relativ lille størrelse, så har Vrensted en lang række foreninger og en rig tradition for fællesskab og aktiviteter i foreningsregi. Man har været god til at etablere nye samarbejder med nabo-landsbyer, det afspejles ikke mindst i byens "slogan": Nærheden til Løkken og Vesterhavet er da også et væsentligt argument for nye bosættere i Vrensted – billige huse og tæt på Vesterhavet og den storslåede natur i det vestlige Vendsyssel.

Oprydningsdag i Ane Maries Hus

Den årlige Byens Fest

2.0 Ane Maries Hus

Ane Maries Hus er bygget i 1914 af sagfører Anders Olesen efter tegninger af arkitekten Volmer Johannes Mørk-Hansen. På samme tid opførtes yderligere 3 bygninger i Vrensted – i samme arkitektoniske stil – ”Høkerstedet”, ”Thøgerstedet” og gården Kirkemarken. Alle bygninger eksisterer fortsat og fremstår vedligeholdte og i oprindelig stil.

Ane Maries Hus er uløseligt knyttet til sagfører Anders Olesen og hans opvækst og tilknytning til Vrensted, idet huset i 1914 blev bekostet og opført af Anders Olesen som livslang fri bolig for enker og ugifte kvinder fra Vrensted. Bygningen bærer moderens navn, Ane Marie, ”i taknemmelig erindring”. I 1935 indgik Ane Maries Hus - sammen med 5 andre af Anders Olesen ejede bygninger - i en stiftelse, hvis formue skulle bruges til løbende udgifter i Ane Maries Hus. Denne blev siden opløst og det sidste af husene blev solgt fra i 1955.

Nuværende anvendelse

Ane Maries Hus er pt. ejet af Hjørring Kommune. Den private børnehave ”Mariehønen” har indtil efteråret 2018 lejet bygningen af kommunen, men den er nu lukket. Huset står nu tomt.

Huset er ikke fredet, men er erklæret bevaringsværdigt. I årenes løb er bygningen behandlet med respekt af ejere og lejere og fremstår derfor i flot original og bevaringsværdig stand.

Bygningsmæssig stand

Huset er generelt af høj arkitektonisk kvalitet med velproportionerede facader, symmetri og gennemtænkte detaljer. Det er gennem årene pietetsfuldt vedligeholdt med bevarelse af saddeltag, gule mursten og røde tegl. Oprindeligt har huset været indrettet med 4 boliger i stueetagen og en bolig på 1. sal. Stueetagen er næsten uændret i sin indretningsplan, mens 1. salen er resultatet af forskellige nyere ombygninger.

Huset er solidt bygget på granitsokkel og taget er i god stand. Dog er huset slidt af de senere års brug som daginstitution/børnehave og trænger desuden kraftigt til energirenovering. Elinstallationer skal udskiftes og gulve, døre og vinduer bringes tilbage til original stil og stand.

Ane Maries Hus – i historisk perspektiv

I slutningen af det 18. århundrede udvikledes en voksende social bevidsthed, der lovgivningsmæssigt blev stadfæstet i 1891 med den konservative konseilspræsident og statsminister Jacob Scavenius Estrups socialreform: Lov om alderdomsunderstøttelse til værdigt trængende indenfor fattigvæsenet.

Indtil da havde forsørgelsen af de gamle i Danmark udelukkende påhvilet familien og arbejdsaktive i slægten. Havde den gamle ikke nogen familie, var han eller hun

henvist til offentlig forsørgelse på fattiggården, en kommunal arbejdsanstalt, hvor man mod arbejdsydelse kunne få mad og husly. Endnu før dette var gamle mennesker henvist til forsørgelse på klostre og herberger.

Først i 1920'erne blev der opført egentlige offentlige alderdomshjem. I 1922 blev Estrups sociallov afløst af en aldersrente til alle, som vi kender det i dag, og i 1933 satte den første socialdemokratiske ledede regering med K.K Steinke i spidsen socialreformer i gang, der satte det moderne samfund i stand til at imødegå de mange opståede sociale problemer og udfordringer.

Sagfører Anders Olesens idé om at bygge "Ane Maries Hus" i 1914 som institution for kvinder fra landsbyen og navngive det efter moderen, ligger derfor helt i tråd med de sociale tanker, der rørte sig i samfundet på den tid, dog må Ane Maries Hus absolut høre til en af de tidligste institutioner af denne slags.

Den private stiftelse "Ane Maries Hus" var til minde om hans mor, Ane Marie Drivsholm, der var død året før og hans tidligere afdøde bror, landinspektør Christopher Olesen, "i taknemmelig Erindring baade om vor kære Moder, hvis navn Stiftelsen bærer, og om vor Broders store og velgørende Arbejde for os og vort fælles Hjemsted Vrensted".

I fundatsen står der "Stiftelsen skal til enhver Tid afgive Bolig i Stueetagen til 4 Kvinder med 2 Værelser, Forstue, Køkken og Spisekammer samt et Værelse på 1. Sal og Kælderrum, samt afgive Bolig for 1 Kvinde, hvis Bolig ligeledes bestaar af 2 Værelser med Køkken og Spisekammer og endelig skal der på 1. Sal være Vævestue. – Foruden fri Bolig skal Beboerne nye frit Ildebrændsel af Tørv og Brænde samt frit Lys.

Boligerne skal afgives til ugifte Kvinder eller Enker, som er fødte i eller har haft fast Bopæl i Vrensted Sogn, og som Bestyrelsen derfor finder værdige. Som almindelig Regel skal følges, at vedkommende ikke maa have nydt Fattighjælp eller Kommunehjælp, med tab af Valgret og Valgbarhed. Saafremt der blandt Ansøgerne findes kvindelige Descendenter af Sagfører Anders Olesens Søskende, skal disse have fortrinsret til Boligerne, uanset om de er født i eller har haft fast Bopæl i Vrensted".

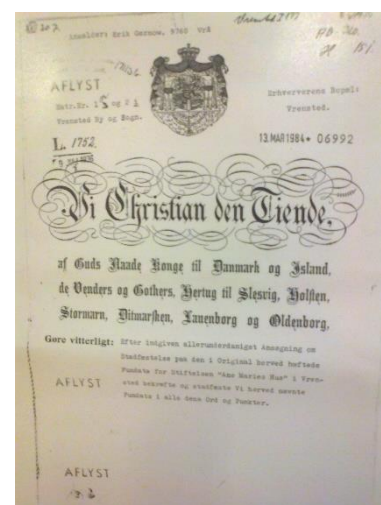
Til Ejendommen har Sagfører Olesen efter henseende skænket adskillige Indbogenstande. Disse skal efter Bestyrelsens nærmere Bestemmelse være til Bolignyernes brug. "

Videre står der "Efterkommere af Stifterens Søskende har Fortrinsret til Boligerne. De Kvinder, der har opnaaet Fribolig, kan beholde dem på Livstid, med mindre Bestyrelsen kræver en Fraflytning.

Bygningen med Udhuse m.m. skal bevares i deres nuværende Skikkelse kun med de Ændringer, som fremtidige nødvendige Krav maatte forlange. Der påhviler desuden Stiftelsen vedligeholdelsen af Familiegravstedet på Vrensted Kirkegaard".

Institutionen "Ane Maries Hus" blev stadfæstet ved "kongelig Haand og Sejl" i dokument af 1914, men opløst som privat institution efter sagførerens død og overgik til daværende Vrensted-Thise Kommune, hvor den blev bestyret af det sociale udvalg.

Etableringen af Ane Maries Hus var i høj grad udtryk for både social ansvarlighed og fremsynethed. For de mange kvindelige beboere, som kom til at nyde godt af beboelsen, betød det et trygt og værdigt ophold i deres sidste del af livet.

Huset var oprindeligt indrettet med 4 lejligheder med hver sin indgang, og haven var indrettet med urtehave og højbede til hver af de 4 kvindelige beboere. Den oprindelige indretning er stadig synlig i huset og ønskes bevaret i projekt Ane Maries Hus.

3.0 Sagfører Anders Olesen

Igennem hele Anders Olesens liv var han realisten, direktøren, igangsætteren, entreprenøren der skabte nye tiltag, men sammen med de store visioner glemte han aldrig sin fødeby og egnen omkring den.

I beskrivelsen af personen Anders Olesen vælger vi at citere Ketty Johansson, fhv. Museumsleder i Nørresundby, cand.mag., forfatter og foredragsholder:

Når man siger Vrensted tænker man i Vendsyssel, at det er fødesognet for den legendariske Sagfører, Anders Olesen (1854-1929) Kongen af Hammer Bakker. Anders Olesen var fæstebondesøn – ældst af 13 søskende i Høngården, der havde været fæstegård i flere generationer under Børglum Kloster. Uvist af hvilken årsag, skulle den ældste søn Anders ikke være fæstebonde, men blev holdt til bogen i form af et højskoleophold i Brønderslev med påfølgende præliminæreksamen og uddannelse til Exam. Jur. - dansk jurist. Efter

overtagelse af et sagførerfirma i Nørresundby i 1887, hvor der indgik en skovparcel i Hammer bakker, indledte han sine opkøb af jord i de golde, træfattige Hammer Bakker. Ved sit flittige sagførerblæk skabte han en betydelig formue, som satte ham i stand til at virkeliggøre sin masterplan, at omskabe bakkerne helt efter sin store vision med træer, huse og fortidsminder. Sagføreren indledte sine omfattende byggerier med pragtvillaen 'Møgelbjerg', der på afstand næsten ligner en miniature af Børglum Kloster, som han beundrede og måske hemmeligt ønskede sig. De næste store projekter var avlsgården 'Skovgaard' og Vodskov kirke. Da alt var fuldbragt, skænkede han store arealer og kontante tilskud til De Kellerske Stiftelser – i tidens sprogbrug – Åndssvageanstalten i Vodskov.

Sagføreren skabte sig hurtigt en position i Nørresundby, hvor hans forretning havde sit domicil. Han var medstifter og direktør for Banken for Nørresundby og Omegn, og havde derfor fingeren på den økonomiske puls i Vendsyssel. Midt i al den forretningsmæssige succes og prestigebyggerier glemte Anders Olesen ikke sit fæstebondeophav og sit fødesogn. Han støttede sine yngre søstre med højskoleuddannelse og ophold i honnorte huse bl. a. Børglum Kloster for at lære finere husførelse. En yngre broder bekostede han på Landbohøjskolen, hvor han blev uddannet som Landinspektør. Af familiens 13 børn, var der 4, der døde som små og en pige, som var evnesvag og som var et stort problem for familien.

I forbindelse med de store byggerier i Hammer Bakker havde han stiftet bekendtskab med tidens populære arkitekter og kunstnere. Disse bragte han til Vrensted i forbindelse med forskellige projekter, som han igangsatte. Hans husarkitekt, V. J. Mørk-Hansen, tegnede alderdomsasylet Ane Maries Hus, der blev indviet i 1914. Huset fik moderens navn, men hun fik ikke glæde af det, da hun var død året før. Vrensted kirke, som Olesen havde erhvervet i 1890, var næste punkt på programmet. Der blev bygget kapel ligeledes tegnet af V. J. Mørk-Hansen i 1919. Indvendigt blev alterbilledet udskiftet ved maleren Niels Larsen-Stevns, der havde været medvirkende ved udsmykningen af Vodskov kirke. Senere bekostede Olesen en ny klokke til kirken. I selve landsbyen opførte han flere huse også med Mørk-Hansen som arkitekt: Høkerstedet, Lille Knudsgaard, Garderstedet, Thøgerstedet og Kirkemarken.

Anders Olesen havde tydeligvis en stor veneration for slægtens rødder. Hans kære broder, landinspektør Christoffer Olesen, der døde i 1903, blev begravet på Vrensted kirkegård. Sagføreren satte en smuk mindesten over ham, designet af den kendte kunstner, Niels Hansen Jacobsen fra Vejen. Moderen Ane Marie døde i 1913. Olesen havde planer om at rejse en gravsten over de fire afdøde søskende fra 1868-79, men ikke over den evnesvage Dorthea, der døde i 1898. Selv døde Anders Olesen 15. dec. 1929 og blev båret i graven umiddelbart syd for kirkemuren. Hans gravsten er også designet af Niels Hansen Jacobsen. Man kunne have formodet, at han ville hvile ved sin kirke i Vodskov, men hans slægtsfølelse og tilknytning til fødesognet var stor.

Hans søstre Johanne, der havde været husbestyrerinde for ham og Petrea, gift med Jens Chr. Pilgaard, der havde overtaget Høngården, er også begravet i Vrensted.

Efter sagføreren død skænkede hans to søstre og yngste bror de forskellige ejendomme i Vrensted til en fundats til driften af Ane Marie Hus. Sagføreren store bogsamling blev skænket til et sognebibliotek i Thøgerhuset.

Sagføreren betydning for Vrensted

Anders Olesens betydning for landsbyen Vrensted er utvivlsomt ganske stor, men er dog aldrig blevet nærmere belyst eller italesat lokalt. Det er interessant, hvilken betydning han havde i sin samtid. En mand, som alle i landsbyen kendte, som startede som fattig vogterdreng, som købte den fædrene gård fri af Børglum Kloster og fik en flot karriere som sagfører, bankmand, ejendomsmatador og velgører. Anders Olesen kan således ikke have undgået andet end at være en rollemodel for Vrensted borgerne og i socialt sammenhæng en mønsterbryder, en bortkaster af janteloven – på trods af hans ry som hård og uforsonlig, når det gjaldt handel og pengeforretninger.

Om Anders Olesen står, at forsigtighed, omhu og faglig indsigt var egenskaber, der karakteriserede hans ledelsesform, og folkeviddet sagde, at "skal man låne penge hos Olesen og banken, skal man komme kravlende op ad stentrappen på alle fire, dunke hovedet tre gange i gulvet og med grådkvalt røst trygle om at låne et beskedent beløb mod tidobbelt sikkerhed og med en bondegård medbringende i en strik".

Anders Olesens bolig i Vodskov, anno 2013

Anders Olesen glemte aldrig sine rødder – det vidner både huse og kunstværker i Vrensted om den dag i dag – og lagde ikke skjul på, at hans ambitiøse virke blev grundlagt allerede i barndommen i Vrensted. I et mindeskrift om Hammer Bakker (af Niels Hedin, udgivet 1931) skrev Anders Olesen – kort før sin død - selv forordet:

"Vrensted Sogn, hvor jeg kom til Verden i Midten af forrige Aarhundrede, er et af de Sogne, hvor Agerbrug paa Grund af Jordens ualmindelig gode Beskaffenhed var et vellønnende Erhverv. Mit Hjem var en mindre Fæstegaard og hørte som de andre Gaarde og Husene i Vrensted under Børglumkloster". ".....derimod kom jeg ofte – om Sommeren daglig – i Kjæret, Vrensted Kjær, et forholdsvis mægtigt Areal, der strækker sig fra Løkken til Ingstrup og Thise. Opholdet her var i høj Grad egnet for vaagne Drømme. Udsigten var stor og fri til Thise Bakker med Kirke, til Vesterhjermitslev og Ingstrup...". ".....Disse store aabne Kjær er prægede dybt i Bevidstheden....". "I min tidlige Barndom købte Fader en Lod fra Gaarden Pyt – Pytmarken kaldet. Denne Lod er vistnok den højeste Del af Sognets Jordtilliggende, og her fandtes dengang en

Kjæmpehøj, der havde været stor og i min Bedstemoders første Erindring velbevaret. Fra denne Høj saa jeg ud over det lave Land, over Sundstedgaardene, ud mod Libakken, den gamle Kystlinie og mod Vrensted Kirke med dens stærke, prægtige Taarn. En indre Stemme talte til mig om, at jeg engang vilde komme i Besiddelse af store Jordarealer, og at det vilde være en Herlighed at eje saadanne.”

Anders Olesen var nytænkende med etablering af et offentligt bibliotek med to rum i byen i ejendommen ”Thøgerstedet”. Huset hed Thøgerstedet fordi biblioteket hed Skt. Thøgers Bibliotek. Gården Kirkemarken var tænkt som landbrugsskole, men det blev dog aldrig til noget. Men bygningerne og planerne viser i hvor høj grad almindelige menneskers adgang til læring og dannelse lå sagføreren på sinde.

Ane Maries Hus var reelt et af de første ”alderdomshjem” i Danmark, og dermed var Anders Olesen også indenfor det sociale område banebrydende.

Bygningsarven i Vrensted er 5 huse, som den dag i dag har bevaret deres arkitektoniske stil og bærer præg af den høje kvalitet, der blev anvendt i materialer og byggeri. Anders Olesen gik ikke på kompromis og bag det hårde ydre bankede et varmt hjerte for fødebyen og ønsket om at gøre godt og skabe noget blivende.

Thøgerstedet

4.0 Forfatteren Knud Holst (1936-1995)

Knud Holst var født, opvokset og levede det meste af sit liv i Vendsyssel. Han boede i mange år i Løkken, gift med forfatter Kirsten Holst, far til tre døtre, heriblandt forfatteren Hanne-Vibeke Holst. Fra 1981 og frem til sin død boede Knud Holst i Vrensted. En modernistisk lyriker, forfatter til noveller og digtsamlinger på både rigsdansk og vendelbomål. Knud Holst modtog flere legater og fik som anerkendelse Statens Kunstfonds livsvarige ydelse i 1985.

Knud Holst, forfatter

Selv efter sit nationale gennembrud som lyriker i 1962, forblev Knud Holst bofast i Vendsyssel. I digtsamlingen ”Kragevending – Landsbydigte” – ses et ligefremt sprog, hvor holdning, engagement og stemthed for de små samfund træder frem. ”Det gælder livet / ellers gælder det ikke”, hedder det i digtet ”Personer på stedet” fra digtsamlingen Kragevending.

Knud Holst er en ægte ”forfatter af Vendsyssel”, og har bidraget stort til den vendsysselske kulturarv. I de senere år er Knud Holst’s forfatterskab dog gået lidt i glemmebogen og med Hanne-Vibeke Holst’s roman ”Knud den store” blev fokus rettet mod Knud Holst’s liv, personlighed, opture og nedture i tilværelsen.

I Vrensted kendte alle Knud Holst – han var et fast indslag i landsby-billedet. Knud Holst’s sidste år var præget af sygdom og misbrug, og også derfor har fokus været rettet mere mod hans farverige liv end mod hans egentlige produktion som forfatter.

Forfatter Hans Hertel udgav i 2014 "Solstik" – en samling af noveller og lyrik af Knud Holst. I anmeldelsen af bogen på www.litteratursiden.dk, skriver Torben Wendelboe:

"Flot udvalg af Knud Holsts novellekunst, der meget overbevisende demonstrerer, at han var en af vores fine og mindeværdige novelleforfattere."

"Knud Holsts skæbne har som bekendt fået sit store, gribende monument i datteren Hanne-Vibeke Holsts romanbiografi *Knud, den store*, der velfortjent har fået succes. Og det er jo nok baggrunden for, at Hans Hertels udvalg nu foreligger. Det er velkomment! Det viser nemlig, at vi i Knud Holst havde en novelleforfatter af fin kaliber. Holsts skæbne var trist. Han startede som en komet og blev spået en strålende karriere, men blev så i den tragiske deroute nærmest skrevet ud af litteraturhistorien i levende live. En vanskæbne, der hermed i det mindste bliver forsøgt rettet op med dette udvalg af 27 af hans bedste noveller."

...."Holst skrev jo i modernismens år, og mange noveller viser ham som en fremragende modernist, der kan noget med sproget i en ladet, tætvævet prosa, som folder sig meget flot ud i navnlig den store gruppe noveller, der er samlet under overskriften 'Hverdagsliv'. Her finder vi foruden titelnovellen for eksempel de lige så fremragende noveller 'Tændstikken', 'Svenskerinden', og 'Panik', der står som helt fuldgylde og centrale tekster, der til hver en tid vil høre med i en antologi med dansk modernistisk novellekunst. Han er ganske enkelt så god som de bedste her, novellerne er på et imponerende niveau.

Men der, hvor han rammer mig renest og dybest, er i de noveller, Hertel har samlet i gruppen 'Drengeliv'. Her skriver Holst i en mere hverdagsrealistisk stil og tegner - givet på baggrund af egen opvækst - nogle vidunderligt indfølelse drengportrætter, der har mindelser om H.C. Branners børnenoveller, som jeg ser det. I novellen 'Nedstyrtningen' er vi i krigsårene og følger en skoledreng, hvis fantasier med næring i tyskernes tilstedeværelse i landet slås med dommedagsforestillinger. Han kobler et tysk flystyrt med dommedagsbraget, meget dramatisk.

Men novellen er også et stilfærdigt portræt af en stille indadvendt outsider. Som her: "Der var ingen, der havde generet ham, det skete jo ikke hver dag. Ingen havde sagt til ham, at han skulle skynde sig. I en endeløs mat døds gled han hjemad i rabatten, i grøften, i kanten af asfalten, hvor citronsommerfuglene flagrede som dansede de henover den hede sortbrune ørken for at varme fødderne. En kat gik med ham et stykke. Så forlod den ham af kedsomhed. Skoletasken var tung og varmede på ryggen, så han tog den af og slæbte den efter sig et stykke. Siden bar han den lidt over jorden. Sådan for folks skyld." Selv katten gider ham ikke...

Et helt andet indædt skæbnedrama får sit uhyggelige uafvendelige forløb i novellen 'Fasanen'. Her er det en dreng, der hele tiden tvinges af sin far og må ligge under for hans bud på den obligatoriske jagt og begå de drab, der er ham inderligt imod, men som han udfører, mens han tynget af sin fars magt døver og indkapsler sine følelser: "Han kom til at hade faren. Han gav ham ret. Næste dag havde de held med sig. Eftermiddagen tog de til jagt og lod arbejdet ligge. Han var stiv, som var han dækket med sår, men han stødte gummistøvlerne på benene og gik med faren. De så straks fasaner og han tog tom i hodet sigte og var grundig med alt. De fik tre med hjem, alle ramt i gode dræbende skud. De hang og daskede varmt bagpå livremmen. Det løse stykke flød ikke nu, men havde sat sig fast et sted, og han var rolig og allerede en koldsindig jæger. Han havde lært drabets sidste fase, morskabsmordet med egen hånd. Faren sagde ikke noget, men var tilfreds med ham." Her ligger jo så det kommende drama linet op...

Hertel har søgt også blandt Holsts efterladte tekster og har blandt andet fundet novellen 'Panik', der er så stærk en tekst, at man må tænke, at trods den store deroute og dødelig sygdom var Holst ikke udskrevet som forfatter ved sin død. Hertel har i udvalget en ekstra lille pointe: Han har medtaget et fortællende digt, 'I Fiskerstuen', fra samlingen *Udstedsdigte*, det starter som følger:

"I Fiskerstuen sidder fiskerne og drikker

ingen af dem er fiskere mer men de drikker

det er længe siden de var fiskere nu drikker de

deres både er rådnet op på stranden mens de drikker (...)"

Det er jo fremragende, og det erindrings om, at Holst også var en fin lyriker. Jeg kunne godt ønske mig, at man også gik hans lyrik igennem, så han ligeledes der i eftermælet kan komme til sin ret med et digtvalg. For mig er der ingen tvivl: Knud Holst skal genindskrives i dansk litteratur på en rigtig fin plads som en forfatter langt over gennemsnittet."

Torben Wendelbo's anmeldelse er gengivet her, fordi den ganske godt beskriver Knud Holst's forfatterskab og til slut konkluderer, at Knud Holst's forfatterskab fortjener en genrejsning. I projekt Ane Maries Hus ønsker vi – i samarbejde med datteren Hanne-Vibeke Holst – at sætte fornyet fokus på Knud Holst's forfatterskab, etablere en litterær forening, og fremvise og muligvis sælge værker af Knud Holst.

5.0 Kunstneren Niels Larsen Stevns

Niels Larsen Stevns blev født ved St. Heddinge på Stevns i 1864.

"Den betydeligste kristne maler i Danmark nogensinde er Niels Larsen Stevns blevet kaldt. For kunstmaleren havde lyset en helt speciel betydning. Han så nemlig lyset som sindbillede på Guds nærvær. Niels Larsen Stevns så det som sin mission at male Kristus ind i det 20ende århundrede". (Niels Jørgen Vase, forord, "Museet for Religiøs Kunst, udstilling i Lemvig i 2015).

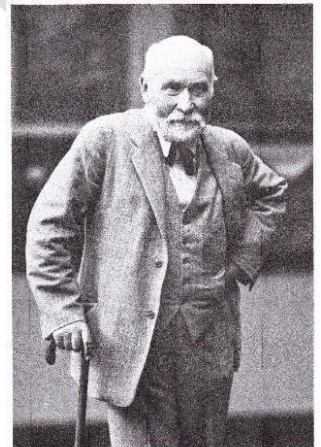
Stevns var på flere studierejser til Frankrig og Italien, hvor han bl.a. malede landskaber. I 1922 var han i Cagnes-sur-Mer, hvor han arbejdede sammen med andre danske kunstnere. Det stærke sydeuropæiske lys fascinerede Stevns. Som inderligt troende grundtvigianer opfattede han lyset som selve Guds tilstedeværelse i verden. Han malede mange religiøse billeder i sin karakteristiske modernistiske stil, fx værket *Kristus og Zakæus* fra 1913, der kan opleves på Randers

Kunstmuseum samt altertavlen *Kristus og Nikodemus* fra 1918, der blev udført til Vrensted Kirke.

Det var Anders Olesen, der fik Stevns til at male en ny altertavle til Vrensted Kirke og det fortælles, at sagføreren selv dikterede altertavlens motiv – lyset, der kommer til mørket. Altertavlen, der er trefløjet, har motiverne:

Bebudelsen, Kristi natlige samtale med farisæren Nikodemus og Jesu Korsfæstelse. Over Vrensted Kirkes indgangsdør mod syd har Stevns desuden malet Kristus og Synderinden.

Stevns fik også selv store udsmykningsopgaver, som han jo havde erfaring med fra Viborg Domkirke. Han dekorerede bl.a. mindehallen ved H.C. Andersens Hus i Odense 1931-1932 med freskomotiver fra *Mit Livs Eventyr* samt læsesalen på centralbiblioteket i Hjørring, som i dag huser en af Sparekassen Vendsyssels filialer. Blandt Stevns' inspirationskilder kan nævnes græsk arkaisk kunst samt van Gogh og Cézanne. Blandt hans oliemalerier findes også et mere abstrakt udtryk, fx *Have. Regnvej. Dyreborg* fra 1933 og *Pilehegn ved Borup* fra

Milten Niels Larsen Stevns, 1864-1942

1935 (Statens Museum for Kunst) samt i det sene selvportræt fra 1941 (Statens Museum for Kunst). Et af hans mest kendte værker er *Skov ved Bagsværd Sø* (Statens Museum for Kunst) fra 1941. Han lavede også flere mindesmærker, altertavler, gravmæler og akvareller, og illustrerede desuden H.C. Andersens *Mit Livs Eventyr*, som udkom i en pragtudgave i 1943.

Fra 1905 udstillede Stevns som medlem af Den Frie Udstilling, og i 1933 modtog han Thorvaldsen Medaillen. På sine udstillinger brugte han blot efternavnet Stevns.

Niels Larsen Stevns var en ganske betydelig kunstner med en stor produktion, som også satte sit præg på landsbyen Vrensted. Vendsyssel Kunstmuseum i Hjørring har et videnscenter om Niels Larsen Stevns.

Vrensted Kirke, akvarel og blyant på papir, 1918, Kunsten, Aalborg

"Kristus helbreder en spedalsk", olie på lærred, 1913, Skovgaard Museet, Viborg

6.0 Billedhuggeren Niels Hansen Jacobsen (1861-1941)

Niels Hansen Jakobsen var født og opvokset i Vejen i Sønderjylland. Han kom på Kunstakademiet i København i 1884 og blev færdiguddannet fire år senere.

Niels Hansen Jakobsen er mest kendt for sit springvand "Trolde lugter menneskekød", der står foran hans museum i Vejen. Brygger Carl Jacobsen bekostede en afstøbning af springvandet, der er placeret i Glyptoteket i København. Af andre arbejder kan nævnes "Løke lænket til klippestykkerne", som står på Statens Museum for Kunst.

Under sit årelange ophold i Paris lavede Hansen Jakobsen mange skulpturer, som han udstillede i Frankrig og i Den Frie Kunstbygning i København. Brygger Jacobsen købte "Døden og Moderen", som han lod støbe i bronze og opstille ved Helligåndskirken.

Hansen Jakobsens mindsten af ægteparret Høgsbro står i Skibelund Krat og en stor sten over Malthe Ahlmann ved Langholt.

Niels Hansen Jakobsen var engageret i sammenslutningen "de frie billedhuggere", og kom i kunstnerkolonien og på Møgelhøj, som Anders Olesens ven. I perioden i Bakkerne lavede Hansen Jakobsen et springvand til Møgelhøj, der forestillede en havfrue og hendes afkom, i kunstnerens groteske fabulerende stil. Springvandet er senere flyttet og opstillet i Vejen. Da Christopher Olesen, Anders Olesens bror døde, bad Olesen Niels Hansen Jakobsen om at hugge hans gravsten, der forestiller en lærke svævende under himlen.

Hansen Jakobsen huggede også gravstenen over Anders Olesen i 1929. De to sten står på familiegravstedet på Vrensted Kirkegård. Ligeledes modellerede Hansen Jakobsen en buste af Anders Olesen, som blev udstillet i Den Frie Udstillingsbygning i 1929. På Vejen Museum står i dag en gipsbuste af Anders Olesen, og et nøjagtigt eksemplar af samme buste opbevares på Lokalhistorisk Arkiv i Vrensted. Niels Hansen Jakobsen var meget produktiv som keramikker, billedhugger og skulptør, han opnåede europæisk anerkendelse og rundt om i Danmark findes et utal af mindsten, som han har lavet. Som 80-årig blev han hædret i form af opførelsen af et museum i Vejen.

7.0 Arkitekt V.J. Mørk-Hansen (1856-1929)

V.J. Mørk Hansen var født i Feldsted ved Åbenrå og var en af den tids kendte nationalromantiske arkitekter. Sagfører Anders Olesen brugte Mørk Hansen en del og havde ham i flere perioder boende på Møgelbjerg. "Ane Maries Hus" og de to huse i Vrensted, Høkerstedet, Thøgerstedet samt gården Kirkemarken, blev tegnet af den, på den tid, kendte københavnerarkitekt V. J. Mørk Hansen, som var en personlig ven af Anders Olesen. V. J. Mørk Hansen tegnede også Skovgården i Vodskov, der var opført som avlsgård for villa Møgelbjerg, sagførerens bolig. Anders Olesens yngste bror, Tscherning Olesen, blev forpagter af Skovgaard og senere ejer.

Mørk-Hansen tegnede ligeledes Vodskov Skole. Denne skolebygning beskrives i Ole Berghs biografi om Anders Olesen, udgivet af Sundby Samlingerne i 1998 som "blandt de smukkeste og mest harmoniske bygninger i Vodskov by". Ole Bergh skriver i biografien, "sagføreren forlagde for sognerådet, at Mørk-Hansen skulle tegne skolebygningen "take it or leave it", ganske enkelt et valg her og nu til antagelse eller forkastelse.

Arkitekt Mørk-Hansen havde i sit projekt to granitsøjler i indgangspartiet på bygningen. De var i sig selv meget kostbare, så dem skænkede sagføreren byen. I 1911 var tegningerne udstillet på Berliner Kunst-Gewerbe-Museet som et smukt eksempel på et funktionelt og harmonisk skolebyggeri.

På Lokalhistorisk Arkiv i Vrensted opbevares Mørk-Hansens originale arkitekttegning af Ane Maries Hus fra 1914.

Fra Illustreret Tidendes Topografiske indeks fra 1924

fremgår det, at Københavner-arkitekten V.J. Mørk-

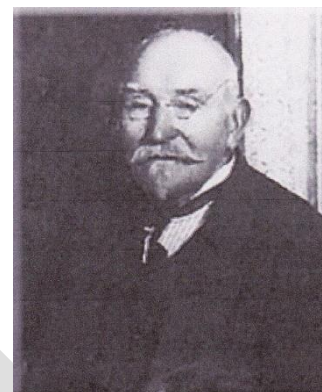
Hansen stod for tegningerne af Helligkors Kirke på Nørrebro i København i 1890. Endvidere tegnede han Abel Cathrines stiftelse i Viktoriagade i København i 1886, Den gamle Bispegård i Haderslev i 1877, et parti af Østerågade i Ålborg i 1880, projekter til det 3. Christiansborg i København i 1905 og Stændertorvet i Roskilde i 1911. Mørk-Hansen tegnede C.F.E. Hornemans gravmæle på Assistens Kirkegård i København i 1909, Baron Joachim Wedell-Neergaards monument på Svendstrup gods i Roskilde i 1918, samt faderen Stiftsprovst Mørk-Hansens monument på Skamlingsbanken i Sønderjylland i 1900.

8.0 Tårnurfabrikant Chresten Ørnholm (1863-1929)

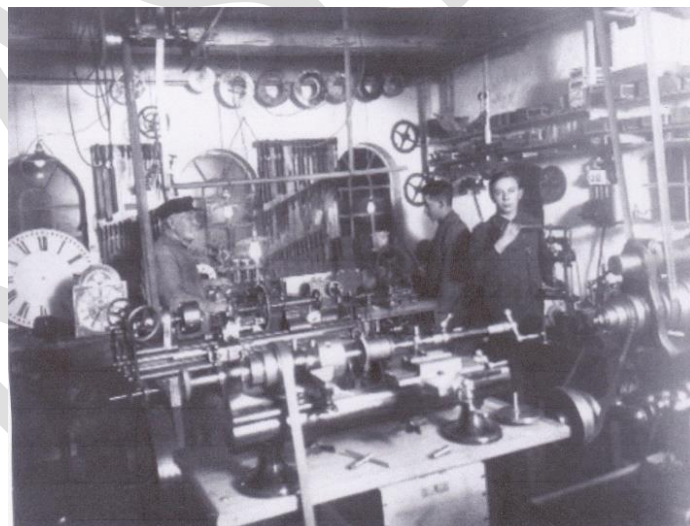
Ørnholm er et fremragende eksempel på en opfindsom iværksætter, som ikke fandt det nødvendigt at etablere sig i eller flytte til en større by, men drev en velrenommeret forretning fra landsbyen Vrensted igennem mange år. Chresten Ørnholm ligger begravet på Vrensted Kirkegård.

Chresten Ørnholm var oprindeligt udlært som grovsmed. Han kom til København og fik tilfældigt arbejde hos en mekaniker, der arbejdede med mekaniske apparater, her iblandt urværker. Dette arbejde interesserede Ørnholm meget og det første urværk, et differentiale-urværk til en barograf, han byggede, findes stadig på Meteorologisk Institut i Bukarest.

I årene efter passede Ørnholm alle instrumenterne på Meteorologisk Institut i København og rundt om i landet. Det drejede sig om selvregistrerende vandstandsmålere, termografer, vindstyrkemålere og barografer. Herfra og til at lave tidsmålere var der kun kort for Ørnholm, og da han i 1914 flyttede tilbage til Vrensted og overtog et cykelværksted, som han indrettede til fabrik, kom der fart i fremstillingen af ure.

Billedet her viser værkstedet i Vrensted 1926 med adskillige drejbænke, fræse og boremaskiner og flere lærlinge. Det er Chresten Ørnholm til venstre i billedet.

Chresten Ørnholm nåede at fremstille mere end 200 ure til offentlige bygninger, fortrinsvis til Nordjylland, der alle udgik fra Tårnurfabrikken i Vrensted. Den lå lige overfor Kirkedammen midt i byen. Han blev leverandør af DSB's perronure og gadeure til forretninger og en specialitet var Ørnholms standure – "Vendsyssel Bornholmere". Mange af urkasserne blev fremstillet af "træsko-Severin".

Nogle af Chresten Ørnholms arbejder fremgår af følgende fra tårnurfabrikkens protokol fra tiden 1915 – 1929:

- 1915 ur nr. 89 JP Buaas i Ålborg
- 1920 ur nr. 133 Bogense Rådhus

- 1917 ur nr. 100 Vejgård Kirke, Ålborg
- 1921 ur nr. 140-47 Københavns Hvd.banegård
- 1921 ur nr. 148 Silkeborg rådhus
- 1925 ur nr. 183 Sæby kirke
- 1928 ur nr. 201 Ålborg banegård
- 1928 ur nr.203 Classonsborg
- 1929 ur nr. 211 Skals Kirke

På billedet ses Chresten Ørnholm stående ved siden af et urværk, måske værket til Vrensted Kirkes tårnur, der blev leveret i 1932 som ur nr. 225.

En af Chresten Ørnholms svende Henry Kjeldsen Nielsen overtog tårnurfabrikken efter Chresten Ørnholms død og flyttede den til Løkken i 1936. Tårnuret på Rådhuset i Århus blev lavet og opsat i 1941. Det har Nordeuropas største urskive, med en diameter på 7 meter. Det sidste tårnur blev produceret i 1969, da de elektriske ure blev almindelige, men virksomheden "Chr. Ørnholms Efterfølger" fungerede indtil sidst i 70'erne, bla. ved at starte en ny produktion af malkemaskinen "Solo".

9.0 Møbelsnedker og billedkunstner Oluf Jensen (1904 – 1974)

Oluf Jensen var møbelsnedker og billedkunstner. Han boede i Vrensted hele sit liv. Uddannet møbelsnedker i Hjørring og senere på Kunsthåndværkerskolen i København. På skolen mødte han den nye abstrakte kunst med bl.a. Ejler Bille og Richard Mortensen som inspirationskilder. I 1935 opførte han værksted i Vrensted på en nyindkøbt grund og i 1938 opførtes beboelsen. Fra hans tidligste barndom havde han en naturlig trang til at tegne, male eller skære i træ. Han udstillede gennem årene mange steder bl.a. på Galleri Gl. Strand i København. I 1957 blev han medlem af Vrå Udstillingen. Den helt store anerkendelse fik han i 1963 på Kunstnernes Efterårsudstilling.

Oluf Jensens virke som kunstner, har sat sig mange spor i både kunstnerlivet, på Vrå Udstillingen og i mange vendsysselske hjem, der har tegninger, skulpturer eller møbler fra Oluf Jensens hånd.

En af hans største arbejdsopgaver var restaureringen af alle møblerne i Anna og Michael Anchers hus i Skagen.

Udvalgte citater viser på bedste vis, hvordan Oluf Jensen selv opfatter arbejdet som både kunstner og møbelsnedker, samt opfattelsen af rollen som kunstner – i et lille samfund.

"Jeg kunne ikke trives andre steder. Naturen her er min inspirationskilde, og uden stilheden og den rytme herude, var jeg næppe i stand til at lave noget overhovedet."

10.0 Gårdejer Christen N. Østergaard (1896-1963)

Christen N. Østergaard var aktiv landmand og foregangsmand i udviklingen af landbruget i Vendsyssel. Han drev gården Slotsgården i Vrensted, og tog i 1930'erne initiativ til dannelse af landboforeningen samt opførelse af Landboggården i Brønderslev med tilhørende auktion, andelsmaskinstation og værksted. Senere opførtes Landboskolen, der som skole og kursuscenter sikrede faglig viden for landmænd og ansatte i landbruget. I dag er de vendsysselske landboforeninger samlet i LandboNord og på hovedsædet i Brønderslev hænger en mindeplade om Christen N. Østergaard.

Christen N. Østergaard var som fremsynet landmand og foreningsmand en væsentlig foregangsmand i landsbyen og i landbrugets udvikling i Vendsyssel – allerede fra 1930'erne.

Christen N. Østergaards søn, gdr. Niels Østergaard, drev ligeledes landbrug i Vrensted, og var formand for landboforeningen fra 1964-1978 samt i en årrække formand for teknisk udvalg i Nordjyllands Amt og som sådan medvirkede han til store fremskridt indenfor trafik og infrastruktur i landsdelen.

11.0 Forfatter A.C. Andersen (1874-1928)

Forfatteren og digteren A.C. Andersen stammede fra Vrensted og var den første egentlige kendte kunstner fra Vrensted. Der er i dag i Vrensted by opkaldt en vej efter ham, A.C. Andersens Vej, der går fra Vrenstedvej midt i byen ud til Vrensteds kær. I nutiden er der kun de færreste, som kender A. C. Andersen.

A.C. Andersen, Anders Christian Andersen blev født i 1874 som bondesøn. A. C. Andersen levede et lykkeligt barndomsliv i sit stille hjem og som vogterdreng i Vendsyssel. Han ligger begravet i Hellerup. I Vendsyssel fik han det intime kendskab til naturen, som præger alle hans bøger. Han blev lærer, men i 1915 trak han sig tilbage fra lærergerningen. Hans første offentliggjorte arbejde var en artikel om dansk bondedigting i Aakjærs årsskrift, "Jydsk Stævne" i 1902. Fire år efter kom hans første bog "Husmandens Datter", en hjemstavnsroman med mørke og tunge skæbner, indgående menneskeskildring og følelsesfuld naturlyrik. De påfølgende to romaner, "Stavnsbunden Ungdom", 1907 og "Stavnsbundne Mænd", 1908 er for en stor del bygget over barndoms- og ungdomserindringer og skildrer en ung bondes udlængsel og kamp for åndelig frigørelse. I anledningen af hans 50-års fødselsdag i 1924 blev han anmodet om et bidrag til serien "Danske forfattere fortæller om sig selv" og således skrev han:

"Den 24. august 1874 fødtes jeg på en lille gård i Vrensted Sogn oppe i Vendsyssel – en mils vej øst for Jammerbugten, hvis brusen ind over klitterne vi i stille sommernætter altid kunne høre. På de brede kærre voksede jeg op som hyrde og blev fortrolig med naturen, med vejret, med vilde dyr og vilde fugle. Skolen pinte mig ikke. Om sommeren gik jeg der kun hver onsdag formiddag. Det var alt. Men det var nok. Hvad skal man med al den skolegang, der giver os det fjerne som en kummerlig erstatning for alt det nære! Mit barndomsliv i naturen blev udtømmeligt rigt".

Efter hans død udkom i 1928 en vemodig smuk og harmonisk fortælling "De stille i Landet", bygget over erindringer fra barndomshjemmet. Inden for dansk hjemstavnsdigtning indtager A. C. Andersen en smuk plads. Hans menneskeskildring er ujævn, men ofte dyb og indtrængende, båret af en ægte medfølelse med de lidende og en stærk harme over for al slags undertrykkelse og uret. Højest når han i skildringen af primitive menneskers samliv med naturen, med jorden og dyrene.

På Lokalhistorisk Arkiv i Vrensted opbevares to store scrapbøger med hans artikler og indlæg. Arkivet har ligeledes en buste af A.C. Andersen.

I anledning af 100 års dagen for A.C. Andersens fødsel i 1974, udgav Vendsyssel Årbog et hæfte skrevet af Erik Schardelmann: *"Digteren fra Vendsyssel. A. C. Andersen. 1874 – 1974"*. Dette jubilæumsskrift slutter med ordene: *man kunne have ønsket sig, at der var blevet skrevet mere om digteren A.C. Andersen – som vi her i Vendsyssel har grund til at være stolte af.*

I nekrologen over A.C. Andersen, skrevet af C.N. Starcke, betegnedes han som en fremragende lærer og pædagog. A.C. Andersen hadede oprigtigt al slags undertrykkelse og uret, hvad enten det gjaldt forholdet mellem rig og fattig, mellem husbond og tyende, mellem opdrager og barn eller mellem mand og kvinde.

12.0 Billedhugger Bodil Dam, Pond Cottage, Vrensted, født 1949

Bodil Dam er en nulevende kunstner bosat i Vrensted. Bodil Dam er uddannet billedhugger hos Waldemar Foersom Hegndal, Århus, 1973-76, og arbejdede med bronzestøbning hos Peter Jensen, Bagsværd/Roskilde 2002, 2004. Bodil Dam er desuden cand. mag i kunsthistorie og engelsk, og har undervist på gymnasialt niveau i billedkunst og design 1976-99. Fuldtids professionel kunstner siden 1999.

Offentlige arbejder:

- Havmoderen, Hirtshals 2006
- Solhvervsøjlen, Løkken 2004
- Vrede Måge, Løkken 2007
- Udsmykning, Nordjyske Bank 2007
- Adam og Eva, Farsø sygehus 2007
- Fugletræet, Vrensted 2011 (Vrensteds vartegn)
- Fjordfiskeren, Jegindø 2015
- Forvandlingen, Langebyhus, Nordfyns kommune 2016
- Sammenhold, Hersted Vester Menighedsråd 2016
- Havens Fugle, Brønderslev, 2017
- Portræt af Søren Poulsen, Verdenskortet, Klejstrup, 2017

Bodil Dam har bl.a. lavet en skulptur til Løkken by – "Vrede Måge". Bodil arbejder fortrinsvist i ler og bronze og mågens nubrede overlade stammer fra de lerkugler, som den er bygget op af før støbningen i bronze. I en blanding af naturalisme og stilisering rammer Bodil Dam i sine skulpturer både det individuelle og det universelle i sine motiver.

Bodil Dam er bosat i Vrensted og deltager i konceptudviklingen af projekt Ane Maries Hus.

13.0 Sct. Thøger og Vrensted Kirke

Kirken i Vrensted er fra 1100-tallet, bygget i granitkvadre i den store middelalderlige kirkebygningsperiode i romansk stil, og i en størrelse, der er usædvanlig for så lille en landsby.

Det siges, at munken Thøger, som var kapellan for den norske konge Olav den Hellige, kom fra England først til Vestervig og derefter til Vrensted. Der udsprang en kilde på det sted, han valgte at rejse kirken, der kom til at hedder Sct. Thøger. Sct. Thøgers festdag er d. 30. oktober. Helligkilden og kirken ligger hvor hærvejen op gennem Vendsyssel mødes med en af Klosterruterne. Kirken har et romansk krucifiks fra ca. 1230.

Vrensted kirkes altertavle er malet af kunstneren Niels Larsen Stevns 1864-1941 (se særskilt beskrivelse af Niels Larsen Stevns). Den er trefløjet og viser bebudelsen, Jesus samtale med Nicodemus og Korsfæstelsen. Over udgangsdøren er en fresco af samme kunstner. På sidevæggen et romansk krucifiks fra 1230. Tårnets bemaling har været brugt som sømærke. Udenfor kirken på sydsiden findes to natursten, gravmæler over sagfører Anders Olesen og hans bror Christoffer lavet af billedhugger Niels Hansen Jakobsen (1861-1941).

Vrensted kirke besøges jævnligt af udefrakommende gæster, som især er interesseret i Niels Larsen Stevns' altertavle.

Anders Olesen bekostede flere renoveringer af Vrensted Kirke, blandt andet en ny kirkeklokke. I begyndelsen af 1900-tallet havde kirken kun een klokke i tårnet, støbt i 1450, og det fandt Anders Olesen for lidt. Da han allerede havde kontakt til klokkestøberiet i Lübeck vedrørende ny klokke til Vodskov Kirke, fik han ved samme lejlighed støbt en klokke til Vrensted. Denne klokke blev forsynet med et skriftbånd, hvorpå der står: "Nu kalder Sct. Thøgers klokke på ny, på gammel og ung i Vrensted by".

Skulptur i Vrensted Kirke, Kristus, skænket af Oluf Jensen i 1973

14.0 Lokalhistorisk Forening for Vrensted og Omegn – Arkivsamlingsen

Foreningens formål er at udbrede kendskabet til og forståelsen for kulturhistorien og de kulturhistoriske værdier. Der indsamles fra fortid og nutid, - bøger, billeder, protokoller, kunst, skøder, artikler, film, lydband, mv. – med tilknytning til sognets beboere, foreninger og virksomheder.

Det indsamlede materiale stilles til rådighed for offentligheden efter gældende regler for tilgængelighed. Gennem foredrag, møder med åbent i arkivet og bogudgivelser fremmer arkivet forståelsen for tidligere tiders historie og kultur.

Foreningen spiller en stor rolle i projekt Ane Maries Hus, idet foreningens frivillige vil bidrage til projektet og efter åbning også vil påtage sig almindelig og lettere, daglig vedligeholdelse. Lokalhistorisk Forening vil desuden kunne afholde sær-arrangementer i den kommende "1920'er stue" i Ane Maries Hus, og vil spille en stor rolle i konkretiseringen af sagfører Anders Olesen afdelingen.

Foreningen har (pr. 2018) 125 medlemmer. Foreningens formand er Ingrid Andresen.

15.0 Foreningen Kunsthåndværk i Vrensted

De seneste 12 år har Vrensted været hjemsted for den årlige Kunsthåndværkerudstilling den sidste weekend i oktober. Her udstiller 20 - 25 udstillere af keramik, smykker, vævning, trædrejning mv. – både fra lokalområdet og Vendsyssel.

Foreningen er startet i 2016 og har 52 medlemmer. Foreningens formand er Elin Schierup.

Foreningen vil deltage i udviklingen af projekt Ane Maries Hus.

(foto fra udstillingen i 2018)

I 2015 udgav Lokalhistorisk for Vrensted og Omegn et jubilæumsskrift om sagfører Anders Olesen og hans betydning for landsbyen Vrensted. Jubilæumsskriftet blev forfattet af Heidi Kromayer, Vrensted, og blev udgivet i anledning af husets 100-års jubilæum i 2014. Jubilæumsskriftet har været en vigtig kilde til information om Ane Maries Hus og sagføreren i denne rapport.

